

REDACTIA

Drept de preluare - utca nr. 29

ABONAMENTUL

Pe un an ... 20 cor.

Pe o jumătate an ... 10 "

Pe un trimestru ... 5 "

Nu de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

15 coroane de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Drept de preluare - utca nr. 20.

INSERȚIUNILE

de un șir garmond: prima
dă 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

„Frații americani...”

(*) De vre-o câteva zile în toate foile marșare, politice și ilustrate, se scrie despre „frații americani” — adică despre Ungurii sosiți la Budapesta să fie de față la desvălirea monumentului George Washington, dăruit Budapestei de „frații americani”.

Statuia s'a și desvălit Duminică, făcându-se alaiul cuvenit. *A fost din ce să se facă*: pentru cheltuielile împreunate cu această sărbătoare, numai consiliul comunal al capitalei a votat 40.000 coroane. Au mai contribuit și societățile, ministerul de interne etc., deși monumentul (?) a costat numai 6000 coroane, mari și late.

Dar în cele din urmă, nu-i vorba aici de mărimea monumentului, care și d'altfel ori cât ar fi de colos, tot materie este, ci de mărimea sentimentului care a dat naștere acestei serbări.

Presa maghiară comentează adică, nu se poate mai încântată, faptul că iacă: cei un milion Unguri pribegiți în America, ș'acolo Unguri au rămas, se gândesc la patria lor mamă și drept semn al dragostei lor strâns-au ban de ban, 6000 coroane, cât i-a costat monumentul, și i-au trimis (fără soclu și cheltuielile să le plătescă orașul Budapesta) să fie ca un memento că fericirea popoarelor e libertatea! Monumentul întru-chipează pe Washington, marele luptător pentru libertate.

N'avem să le stricăm bucuria. E treaba lor dacă se pot încânta când un milion de „frați americani” colectează 6000 coroane. Cât despre cei sosiți cu acest prilej acasă, să mărească serbarea, vedem din lista ce-o publică „Budapesti Hirlap” că ei poartă nume ca acesta: Spitz Soma, Pollák Zsófi, Weisz Sámuel, Gelbstein Hellén, Groszmann Jenő, Schwarz Mór, — despre cari ne permitem a crede că nu vor fi dintre cei sosiți în Pannonia d'odată cu Árpád (și-s mulțumiți de aceștia) ci s'au întors, profitând de înlesnirile făcute (ori mai bine: chipirul acordat) mai mult pentru a-și aranja afacerile...

Vorba e că au fost să depună coroana la statuile Petőfi și Széchényi și pe monumentul lui Kossuth (unde au așteptat o oră și jumătate până să sosiască și Măria Sa fiul lui tatăl său).

Iar cu acest prilej s'au rostit vorbiri. Cea mai frumoasă a episcopului Prohászka, înaintea statuei regelui Stului Stefan. Numitul episcop orator mare, de altfel, i-a îndemnat să se roage ferbinte și în America cătră

Stul Stefan... (Ce o fi zis Spitz Soma și Pollák Zsófi?)...

Dar să cităm din „Budapesti Hirlap” dela 16 Sept. Numitul organ scrie:

«A vorbit apoi Németh János, un tiner de 16—17 ani fiu al unui compatriot de al nostru emigrat în America; a vorbit pe scurt *englezește*, comparând pe Kossuth Lajos cu Washington. Tinerul acesta n'a mai învățat limba ungurească în America, ba până și numele lui Kossuth îl rostea Laio Cosut. Tristă dovadă, că cea mai mare parte a generațiunii mai nouă în America se perde pentru maghiarime».

S'au amestecat deci și picături amare în valurile de veselie...

Un lucru se potrivește: statuia e trimisă drept memento că fără libertate nu e viață.

Păcat că monumentul este însă prea mic și exilat chiar în pădurița orașenească, aproape de lac, unde nu-l văd de cât — lebedele.

Trebuia să fie mare, mare de tot, și așezat înaintea parlamentului, să-l vadă «părinții patriei», cari tocmai acum se sufulcă să mai rezeze și din puținele drepturi ce au naționalitățile.

În America ajung cetățeni cu drepturi egale necăpătuiți tuturor statelor europene... La noi mai marii țării nu vor să dea drept electoral de cât celor născuți din seminția lui Árpád (ori Israil, tot una) căci asta însemnează a condiționa dreptul electoral de știința de carte maghiară.

Oare «frații americani» vor spune p'acolo cum se înțelege în Ungaria — libertatea și egalitatea?

Statul și libertățile.

De dr. U. T. Mihai.u

V.

4. Resultatele libertății.

Dacă comparăm timpul nou cu timpul vechiu, trebuie să ne mirăm de progresul enorm ce l'a făcut omenimea. Pe toate terenurile o înaintare vastă. Care sunt motivele? Libertatea și numai libertatea. Putem spune, că progresul civilizațiunii stă în raport direct cu progresul libertății. O comparare între Anglia și Turcia confirmă adevărul acesta fără replică. Acolo unde a fost libertatea întâi, a încolțit cultura mai întâi. Oprimarea și reglementarea vieții medievale prin stat, ne pare azi oribilă și stupidă. Societatea antică și medievală era o pușcărie, față de care e traiul nostru contemporan un paradis terestru.

Pentruce e națiunea engleză cea mai înaintată din toate popoarele pământului?

Pentruce în Anglia a fost libertatea un bun al tuturor începând din secolul XIII. Prin libertate a crescut spiritul de inițiativă, jocul puterilor fizice și mentale era liber, fluviul energiilor în mișcare necurmată, toate drumurile deschise. Forțele și valorile naturii se mobilizează, să pun în serviciul cultural al societății, toate clasele sociale au privilegiu, spațiu, libertate pentru câștig și participare. Armonia economică și socială e deplină. Societatea nu cunoaște separațiunea ermetică a claselor diferite, aristocrația e de origine democratică, și democrația poartă un timbru aristocratic. Cu drept afirmă Lord Beaconsfield în romanul său politic «*Coningsby*»:

«Aristocrația engleză e o aristocrație reală. Nu confundați lorzii noștri cu patricienii degradați ai continentului».

Libertatea a creat minunile Angliei, comerțul ei lumesc, bogățiile ei enorme, politica ei clasică. Grecia s'a ridicat prin geniul său, Roma prin puterea legiunilor, Anglia a devenit prin libertatea ei mare.

Prin libertate susține rețeaua imenză a sistemului colonial. *Anglia lasă să decidă coloniile însăși destinele lor, ea respectează personalitatea și interesele lor, ea nu confundă unitatea cu uniformitatea, ea nu caută a filtra în ființă varietatea energiilor omenești în rigiditatea unei singure forme.* Ea lasă puterile să se desvoalte negenerate, după legea lor interioară. Anglia nu face un calcul prost. Generositatea e un capital care aduce interese frumoase.

Anglia s'a mărit, s'a îmbogățit, s'a civilizat prin libertate. Prin libertate au ajuns un popor de elită în lume. Sub auspiciile ordinii și unei libertăți de discuțiune și acțiune necunoscută încă de alte națiuni, ajunge după-cum scrie Macaulay la prosperitate cum anelele omeniei nu au dat un exemplu analog. Prin libertatea economică, socială și politică, transformă în Africa craluri de Hotentoți în orașe admirabile, prin libertate formează în America un imperiu năzdrăvan, prin libertate cucereste un vast imperiu în Asia, care e mai mare, mai bogat, mai durabil ca imperiul lui Alexandru cel mare. Bombay, Madras, Calcuta, întrec capitalele Europei în mărime, splendoare, eleganță și bogății incomparabile. Libertatea e instrumentul fermecat cu care a înfrățit rasele cele mai eterogene, albi și negrii, roșii și galbeni, prin libertate a împăcat budhismul cu catolicismul, islamismul cu protestanismul.

Libertatea e instrumentul de dominațiune a Angliei. Prin libertate a rupt toate obstacolele în colonii. Anglia e liberă, culantă,

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hotel, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școale, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1-6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

Mağyar Benoid-gáz
Részvénytársaság.

Arad, Pécskai ut 13/14.

Fără acitelin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc deslușiri detaliate.

Prospect gratuit, fără nici un contract.

nobilă afectuoasă. Noblesse oblige. Libertatea se transformă în iubire, (asuprirea în ură) libertatea caracterizează politica popoarelor moderne. Toată politica contemporană e o politică de libertate. A face o politică de asupra însemnă a fi retrograd, neghiob, naiv. Libertatea e azi rezonul statului.

Coloniile engleze au devenit națiuni, libertatea e naționalitatea și religionea lor.

Coloniile formează cu Metropola o mare societate liberă. Iată miracul lui Iack și John Bull. Politica engleză e bazată pe legile evoluției interne, ea nu a fost extern lipită de viață ori ca un obiect strein, un carton de cor. *Politica engleză e opera dublă a naturii și a inteligenței empirice. Numai Anglia a rezolvat problema toleranței religioase, a libertății politice și a egalității civile. Ea a priceput perfect misiunea ei prinsă în devisa lui John Bright: »Englittera mama națiunilor vivante«. Iată politica modernă, largă, frumoasă.*

După Anglia vine Franța, țara cea mai liberă de pe continent. Republica franceză concurează în democratismul ei cu cantioanele ultra-populare elvețiene, care reprezintă zilele pure a Lacedomoniei. Libertatea mare a făcut din Franța un atelier gigantic, solul e acoperit cu grădini admirabile și cu infinite linii terestre pe care se desfășură o activitate și mișcare caleidoscopică. Olanda și Belgia sunt furnicere de belșug economic și cultural. Cât de trist se înfățișează Spania și Rusia dacă le înrolăm în șirul acestor state democratice, țări unde a domnit inciviziunea, cnuta, a căror regim atrocii nu a dispărut nici azi.

Libertatea e aici sugrumată, dejosită, pângărită. Efectul e decadenta, corupțiunea, mizeria și prejudiciile religioase. Lipsa de libertate opăcește aici orice progres, forțele stagnează și putrezesc. Statele acestea nu știu, că forțele productive, departe să se uzeze prin mișcare frecventă ca alte materii, se înmulțesc și se reproduc.

Unde să plasăm Austria-Ungaria? Celebrul ministru whigs, Walpole spune de țara noastră, că e »mai mult onorifică decât lucrativă«. Cuvintele acestea ne par foarte nimerite. Dacă privim către Germania, se demonstrează acest adevăr de sine. Până ce Austria-Ungaria se înecă în fumul unei glorie diplomatice și militare vanitoase, vedem Prusia lucrând cu o sfortare extra ordinară la restaurarea ei internă. La 1810 e marea operă a emancipării țărânilor isprăvită. Autorii ei sunt baronul Stein și Hardenberg, marii și conștiențioșii funcționari prusaci. La 1818 introduce contele Bülow libertatea comerțului, după care urmează și libertatea industrială, fără ca corupțiunile vechi să fie desființate prin vr'un edict. Toată munca asta uriașă se petrece în tăcere, căci Prusia era atunci un stat învins.

Ce face Austria-Ungaria? După încercările liberale și reformative, dar efemere, a filosofului pe tron, Iosif II, recade țara în reacțiunea ereditară, din care se trezește abia în anul furtunos 1848. Dar prea târ-

ziu. Prusia cu celelalte provincii germane luase deja un avânt economic puternic prin reformele liberale împrumutate dela Francezi, din care a rezultat și supremația politică care triumfează la 1866.

Libertatea dată țărânilor iobage în regatul nostru la 1848, precum libertatea comercială și industrială sancționată la 1859, au fost acte întârziate, deacea de un efect anemic și puțin eficient. O reformă făcută la timpul ei se exoperează cu reflexiuni după cum zice Burke, o reformă zădarnică, se exoperează într'un stadiu de eferveștență. Astfel am ajuns noi la coada progresului modern, de unde nu ne-am mai putut smulge până azi. Politica Austro-Ungariei a rămas prin întârzierea și greșeala asta retrogradă, slăbănoagă, anahronistă.

SITUAȚII GRELE.

— *Primum din afară reflexiunile de mai jos.* —

În nrul 162 al »Tribunei«, sub titlul de »Mizeriile din Sibiu« se ating, sub perdea stărilor anormale, cari fatalmente împing afacerile noastre bisericești spre catastrofă.

Înțelegem rezoanele, pentru cari nu se poate releva întreaga situație; pentru omul cugetător și numai într'un cânt în cele ce se petrec în jurul metropoliei din Sibiu însă, era destul, ca să înțeleagă, că aici e ceva de făcut, pentru a salva biserica din impulsul în care a fost ocârmuită de către oameni, cari au uitat, că dâșii sunt pentru biserică, iar nu biserica pentru dâșii.

În loc de a trage consecvențele acelei grave situații, vine apoi »dosarul«, sub titlul »In interesul adevărului« din nr. 163 al »Tribunei«, prin care se trage, ca și cu un burete, asupra situației, tot din considerații superioare, în credința, că prin această acoperire e delăturat răul. Se înțelege, că nimenea nu poate lua asupra sa odiul de a întoarce cealaltă monedă a »dosarului«, ci caută să condamnăm metoda de a abuză de noblețea altora, cari sunt moralicește obligați la rezervă. Chestiunea e, că afacerile din Sibiu nu sunt rezolvate prin »dosarul« debitat în nrul 163 al »Tribunei«.

Un cuvânt demn de un bărbat superior și care a avut sentimentul moral, de a nu se pune la o masă cu un om pătat, s'a rostit de către dl Partenie Cosma, care dureros constată, că s'au ivit niște ființe nenorocite, cari angajate la biroul presei și pe la ziarele maghiare, ne calomniază, sub mască anonimă și dl Partenie Cosma în numele băncilor denunțate primește mânușa aruncată de către dl Constantin Burdea, și îl provoacă, să adeverească cece a scris, ori a primi epitetul de calomniator. De aici apare și mai evident, că cercurile dușmanoase instituțiilor noastre naționale și bisericești, și-au angajat denunțanții din sinul nostru, puși în călcăiul altora.

De mult bântuie corpul nostru național denunțanții, dar până acum cei denunțiați au fost lăsați pradă denunțierilor și numai acum, când sunt atinse și cercurile din Si-

biu, se simte primejdia lor prentrecă *hodie mihi, cras tibi*. Rămână păcatul pe sufletul aceluia, cari au menajat acele existențe, când a fost vorba de răzbunare și de a-și coperi păcatele lor.

Inceteze dar odată minciunile convenționale, cari atâtea mizerii ne-au creat și în așa prăpastie ne-au adus! Și ralieze-se că cu caracter ferm, pentru purificarea moravurilor și ridicarea intereselor obștești, peste considerațiile personale.

Și când această societate purificată va delătură călcăiul vulnerabil din sinul instituțiilor noastre, atunci de sine vor cădea și denunțanții și armele dușmanilor, ridicate împotriva noastră.

Fiind atinsă și chestiunea *Măneguțiu*, în cele scrise în »Tribuna«, ni-au venit din mai multe părți voci de îngrijire, pentru deseale jelbi ce s'ivesc în jurul metropoliei din Sibiu. Chiar și cu îndeplinirea interinală a secretariatului Consistorului metropolitan e vorba că lumea e sălălă de sistemul provizoriatelor și așteaptă, ca în funcțiunile înalte să se aleagă bărbați, în cari corporațiunile noastre bisericești au deplină încredere, dacă provizoriatul de acum este a se considera de o șovăire. Alfel, lumea ușor ajunge la concluzia, că provizoriatele înseamnă a nu avea oameni independenți în funcțiuni.

Credința noastră este, că se află în sinul bisericii noastre bărbați, în cari să se concentreze încrederea generală. Insuși fostul protopop Măneguțiu ne trimite o reflexiune, în care se înțelege că a fost judecat neascultat și că procedura din Sibiu l-a silit a recurge la ocrotirea guvernului; dar fiindcă dl Măneguțiu trece peste aceste gravamine ale sale, nu putem expune coloanele ziarului la înveninarea obștei românești, ci să se mulțumim cu dl Măneguțiu cu calea pe care a pornit, spre a-și clarifica situația. Când chestiunea va fi terminată, de sigur va ajunge în domeniul publicității.

Masa studenților din Blaj.

Citim în »Unirea«:

Cu ziua de astăzi anunțăm cu bucurie cetățenilor, deschiderea mesei studenților dela gimnaziul nostru. Capitalul adunat întrece deja cifra de 20.000 coroane. Din procentele acestui capital se va întrebuința pentru anul școlar început cam 750 coroane pentru ajutorarea cu mâncare a studenților săraci. S'a și publicat concurs pentru acest scop, punându-se în perspectivă de a fi împărțiași cu masa întreagă (fără pâine) 5 studenți pe lângă prețul de jumătate (4 cor.) 10 studenți, iar pe lângă prețul întreg (8 cor.) 5-10 studenți. Terminul de concurs a expirat în 10 oct. iar de azi începând — 15 Septembrie — masa studenților începe a funcționa.

După insistențe de 5-6 ani și după stăruiri și jertfe din partea oamenilor de inimă, iată a reușit să pornim în sfârșit un nou izvor cât de modest ar fi, la care să se adape și să se adăpostească câți-va din sutele de băieți săraci, cari se luptă în cea mai fragedă vârstă a lor — cu mizeria. Arhieriei Blajului au ținut totdeauna seamă de acești »ucenici« săraci, cari creșteau în marea lor majoritate cu »țipăi«, cu »fiertură« dela Seminar și cu alte ajutoare, cari s'au distribue zilnic elevilor școalelor noastre. Ca să reamintim celelalte, amintim de pildă singur lucrul, că didactul ce se plătește astăzi la școalele din Blaj, este cel mai minimal în întreaga țară.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoi. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlul în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Numărul Telefonului 69.

† D. Dragonescu.

Din Timișoara ne vine trista știre că unul din fiii credincioși ai bisericii noastre, D. Dragonescu, fost director financiar, deputat dietal, deputat sinodal și asesor conzistorial, a încetat din viață, în vârstă de 61 ani.

El s'a bucurat de stima și dragostea tuturor celor cari l-au cunoscut și îndeosebi în cercurile aradane a fost apreciat și iubit. De când se penzionase, luă parte activă la lucrările sinodale și conzistoriale. S'a distins ca fiu credincios bisericii și neamului, un caracter dintre cele alese.

Il jelesc soția, frații și numeroase rudeni.

Fie-i amintirea eternă!

Din România.

Direcțiunea serviciului maritim român, a hotărât ca inaugurarea liniei maritime Constanța-Constantinopol-Alexandria (Egipt) să se facă, negreșit, în ziua de 5 Octombrie, cor. cu vaporul »Impăratul Traian«.

La botezul acestui vapor, vor asista: MM. L. Regele și Regina, dnii miniștri și reprezentanții tuturor autorităților.

După botezul vaporului va urma o excursiune la Alexandria, la care vor fi invitați reprezentanții autorităților și ai companiilor străine de navigațiune precum și reprezentanții presei.

Această nouă linie va fi deservită numai de vaporul »Impăratul Traian« deocamdată. Trajeul pe mare între Constanța-Alexandria se va efectua în timp de 62 de ore.

Plecarea din Constanța va avea loc Joi în 5 Octombrie la miezul nopții, iar sosirea în Alexandria va fi Luni 9 Septembrie c., după o oprire de 6 ore la Constantinopol și de 7 ore la Smirna.

Excursiunea

Reuniunii învățătorilor bănățeni.

De Iuliu Vuia.

(Urmare și fine.)

La dreapta se vede la intrare un sat turcesc și un far, lângă care se ridică o cetate veche și o stâncă colosală în mijlocul mării.

La stânga sunt dealuri mari, aparținătoare Aziei-mici. Din depărtare nu s'a observat Bosforul până nu ne-am apropiat bine.

În partea dreaptă se deschide ochiului o panoramă admirabilă, ca și care nu se vede în lume. Lungimea Bosforului e de 20 klm.

Nainte noastră apar mai multe vapoare.

Pe ambii țărmi sunt sentinelele turcești numite »cavac«. O urlătură îngrozitoare și vaporul Carol se oprește la intrarea Bosforului, iar căpitanul coboară ca să anunțe comisariatului, că toate sunt în ordine.

Pe malul drept sunt o mulțime de vile de vară în dizordine poetică și în colori pitorești.

Primul suburbiu al Constantinopolului este *Uluc de Ri*. De aici se începe un deal cu păduri și parcuri admirabile. Vilele de pe coaste, fiecare e de alta formă și culoare.

Între ele sunt multe vile moderne, ca: ambasada engleză, un hotel frumos cu trei etaje din suburbii Terapia, edificiul unui club, ambasada Austro-Ungară. În partea țărmlui stâng al Aziei-mici se află suburbii Ienick-joi (Satul-nou).

O admirabilă poziție are și edificiul în care s'a înscălit tratatul Baltișman din 1836 când s'a dat României o parte din Basarabia. Urmează apoi

Știri dela Expoziție.

Sosirea Macedonenilor. Duminecă la orele 12 și 5 a. m., au sosit în Capitală spre a vizita Expoziția, aproape 100 de elevi și diferite alte persoane, toți Români din Macedonia.

Românii Macedoneni sunt aduși din inițiativa unui cerc de elevi »Charta rotativă«.

Pentru întimpinarea lor la Constanța au plecat dnii Adr. Dumitrescu-Bumbești, Tașcu Pucerea și un număr de studenți Macedoneni.

La București au fost întimpinați de dl Sh. Castrișanu, din partea comitetului de inițiativă. Școlarii, cetățenii și colonia macedoneană din Capitală au eșit la gară întru întimpinarea oaspeților. Corul societății »Hora« și muzica militară au salutată sosirea trenului cu »Deșteaptă-te Române«.

Comitetul de inițiativă lansase un apel către cetățeni, a se face Românilor macedoneni o primire călduroasă.

Ultime știri.

Mandat nimicit. *Budapesta, 18 Sept. Secția întâia a Curiei, sub prezidenția lui Sebestyén Mihály, după trei zile de pertractare, a nimicit eri mandatul lui Achim András, ales la Ciaba în contra independenței lui Bakos Mátyás, care a atacat alegerea. Curia a mai pedepsit pe Achim, pentru agitație de clasă, ca un an să n'aibă dreptul de alegător nici să poată fi ales, precum să plătească și cheltuielile procesului, cari se urcă la 10.000 coroane.*

Moartea lui Trepov. *Varșovia, 17 Septembrie. Aici se menține știrea că Trepov a fost otrăvit. La Peterhof, unde Trepov avea villă, au arestat eri 14 oameni, între cari un lacheu dela Curte și 4 servitori de ai lui Trepov. Despre cei arestați s'a dovedit că erau în relațiuni cu partidul revoluționar, ș'aname cu așa zisa »clasă sburătoare«, care aranjează și execută atentatele politice.*

Petersburg, 18 Sept. Se zice că s'a descoperit o întinsă conspirație cu scop de a otrăvi întreaga familie a țarului. Când a aflat, țarul a învinovățit pe demnitarul Curtii, în primul rând pe Trepov. Acesta, de întristare, s'ar fi otrăvit. Că e ceva la mijloc, se poate deduce și din faptul că despre moartea lui Trepov numai a patra zi s'a știut în public.

un grup de zidiri cu coperiș turcesc. Mai înlăuntru mărețul palat cinstit de Sultan principelui Nichita, care nu a putut mobilă decât o aripă a palatului. În partea Aziei-mici își răpește vederea un palat măreț de marmoră, numit »Palatul dela apele dulci«. Apoi forturi, cari reamintesc timpii de mărire a Genovezilor. De-a dreapta Colegiul Robert al Americii de nord, cu un liceu și școală comercială, unde se solvește pentru un internist 3000 de franci anual.

În partea dinspre Azia se ridică maiestos palatul de marmoră al împărătesei Eugenia, în care a locuit când s'a deschis Bosforul. Acest splendid palat are grădini cu terase, lacuri artificiale și cataracte. În partea dreaptă palatul mamei Sultanului. Trei palaturi mari, apoi haremii femeilor. Palatul fratelui Sultanului, Ceragan. Palatul Sultanului e pe deal și este compus din o mulțime de grupuri de palate, având jur-împrejur cazarme uriașe.

Spre Azia-mică apare orașul Scutari.

Palatul în care locuiește Abdul Aziz, apoi al ambasadei germane. Aproape de pod e locul unde la 1897 au fost uciși de Turci 30.000 Armeni, pentru că Armenii au ucis la o ambasadă vre-o câțiva Turci, în urma căreia Sultanul a dat o Iradea ca să se omoare toți Armenii, pe cari apoi i-au aruncat cu luntrile în mare.

Constantinopol. La 10 ore a. m. am sosit în reședința temuților Sultani de odinioară, cari au vărsat atâta sânge creștinesc.

Constantinopolul e un oraș de mare. Ceeace ridică frumșea sa este poziția sa admirabilă. Orașul e zidit pe o mulțime de dealuri, cari îl fac mai vizibil și maiestos. Ceeace detrage din frum-

Deputatul Vasilie Goldiș între alegători.

Duminecă în 3/16 Sept. și-a ținut deputatul Vasilie Goldiș darea de samă în comunele *Vărădia, Giulița și Găvoșdia*.

Cu trenul, care sosește dinspre Arad, la orele 9 dimineața a sosit deputatul Goldiș dimpreună cu doamna la Vărădia. La gară îl așteptau alegătorii în frunte cu preotul *Ioachim Turcu* și învățătorul *Aurel Mircu*. De față era și dl *Victor Bontescu*, care venise aici spre a lua parte la nunta familiei Țăran.

La locul destinat pentru darea de samă s'au adunat toți Românii din comună. Deputatul V. Goldiș a ținut o lungă vorbire, în care a arătat fraților săi Români starea politică a țării, precum și activitatea, ce au desvoltat-o în casa țării deputații naționaliști. Cu adevărată însuflețire și ne-fătărită încredere ascultau alegătorii cuvintele deputatului lor și adeseori prin puternice aclamațiuni aprobau cele auzite. Deputatul V. Goldiș a insistat mai ales asupra faptului, că și puțini fiind totuși deputații naționaliști prin luptă bărbătească vor putea eluța în dieta țării ușurări pentru popor. Este însă de lipsă, ca poporul pretutindenea să se trezească și să aleagă deputați pe bărbații, cari sunt sinceri aderenți ai partidului național. Și de astădată deputatul V. Goldiș a arătat ținuta slabă a Românilor din cercul vecin Lipova și a convins pe ascultătorii săi, că pe lângă astfel de purtare nici nu am fi în drept să așteptăm o soartă mai bună.

Preotul *Ioachim Turcu* din Vărădia în cuvinte pline de însuflețire a mulțumit dlui deputat pentru cele desfășurate, l-a asigurat de iubirea ne-strămutată a poporului întreg din cercul Radnei.

Din Vărădia deputatul V. Goldiș însoțit de mai mulți fruntași s'a dus în comuna *Giulița*. În casa unui țăran de frunte era tocmai nuntă. Toți nuntașii, cu steagul de nuntă, cu țaraful de lăutari în frunte, i-au eșit deputatului înainte până la marginea satului, de unde apoi mulțimea l-a petrecut la locul destinat pentru rostirea dării de samă.

Încântat de primirea călduroasă, ce i-s'a făcut, deputatul V. Goldiș a desfășurat și aici situațiunea politică a țării, arătând în deosebi țărurile partidelor dominante din parlament, cari nici decum nu voiesc drepturi și ușurare pentru popor, ci să susțină și pentru mai departe privilegiile unei clase față de mulțimea cea mare a poporului.

După darea de samă a deputatului, tinerul preot *Ioan Covaciu* din *Giulița* a rostit o caldă și cuminte cuvântare dând mulțumită deputatului și sfătuind spre bine poporul.

șea sa sunt stradele curbe, neregulate, murdăria și mulțimea cânilor cu un esterior greșos.

Este admirabil suburbiiul jera cu un bazar compus din 3000 de bolte, apoi Galata ș. a.

Moșeele sunt cele mai impunătoare zidiri.

Am fost în *Azia-Sofia* zidită sub Iustinian. Este o zidire monumentală, dar negrijită și în murdărie. Pe cupola ei străluce din depărtare un glob de aur.

La internatul român universitar, susținut de statul român, am fost tratați cu bere și fripturi.

Ne-am dus și la »Școala română primară și secundară comercială«, unde ni-s'a spus că frecventează câte 130 elevi români.

Ne-a surprins știrea că în Constantinopol sunt peste 3000 familii române. La școala primară și secundară sunt aplicați 3 învățători și 4 învățătoare.

Ceeace ne-a scandalizat mult este hoția formală a hotelierilor, cari nu se sfiau să iee pentru două sticle de bere și un sifon câte 8—12 coroane. Aviz confracților arădani, a fi mai prevăzători, de vor ajunge în sediul Sultanelor.

Marți la ora 10 ne-am urcat pe vaporul »România«, care este mai mare ca și »Carol« și plutește mult mai liniștit. Toată ziua am mers liniștiți. De-odată la ora 7 s'a deslănțuit o furtună îngrozitoare, care era atât de puternică, încât »România« s'a crezut într'un moment primejduită și amenințată să dispară în valurile spumegânde ale mării. De-odată o trombă de apă, un val uriaș a spălat suprafața vaporului, ducând în mare o mulțime de lucruri de pe covertă.

Laudă lui Dzeu că liniștindu-se viforul, vaporul »România« a sosit în port cu întârziere de vre-o câteva ore.

Rezoluțiunea aceasta a fost primită cu mare însuflețire.

Și de rândul acesta deputatul V. Goldiș n'a întrelăsat a da poporului sfaturi bune, îndemnându-l pretutindeni să-și iubiască biserica și să se ferească de birturi, de patimele cele rele. În toate comunele apoi a împărțit gratuit cărți folositoare pentru popor, ceea ce a făcut impresiune foarte bună și a stârnit adevărată înflăcărare față de alesul poporului.

Deputatul V. Goldiș a luat prânzul la preotul Ioan Musca din Govășdia, iar pe la 4 ore d. a. s'a întors cu societatea întreagă la Vărădia, ca să asiste la cununia dsoarei Gabriela Țăran cu candidatul de preoție Ignafie Vișoiu.

Cununia a săvârșit-o părintele din loc dl Joachim Turcu, iar nănași au fost dl dr. Victor Bontescu, avocat în Hlațeg și doamna protopopeasă Procopie Givulescu.

După cununie s'a încins o nuntă românească, cum numai pe valea-Murășului se fac. Eu nu sunt în stare să descriu frumusețea nuntei acesteia și aștept ca altcineva să descrie acea noapte petrecută în adevărată veselie românească.

In atențiunea viriliștilor români din comitatul Aradului.

Conspectul de dare pe baza căruia se va compune lista viriliștilor comitatenzi, e expusă la vedere publică până în 22 Septembrie n. incluzive.

Obiecțiunile contra acestui conspect se pot face în scris sau verbal, până la termenul de sus.

După expirarea termenului de obiecționare va urmă compunerea listei viriliștilor pentru anul 1907, prin comitetul de verificare, (igazoló választmány).

Preoții, profesorii, redactorii, avocații, doctorii în științe, medicii, inginerii, economii diplomați, au dreptul să ceară, ca la compunerea listei, darea lor proprie împreună cu darea ce o solvesc după averea soției, sau a băieților minori, să fie computată dublu.

Computarea dublă a dării însă se face numai dacă respectivul o cere aceasta.

Cererea se poate înainta în scris, ori verbal.

Cererea în scris este a se adresa comitetului de verificare (igazoló választmány) și trebuie înaintată vicișpanului, cel mult până la începerea ședințelor comitetului de verifi-

care; ceea ce va fi probabil în 24—26 Septembrie.

Cererea e scutită de timbru.

Atragem atențiunea tuturor celor interesați, că în vederea binelui obștesc, ce trebuie să-l servim comitatului, — să nu întârzie a-și valida drepturile garantate prin lege.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 18 Septembrie 1906.

— **Un rege bun.** Se scrie din Bușteni, că Luni la orele 5 și jumătate p. m. regele Carol și regina Elisabeta au făcut o preumblare cu trăsura prin Bușteni până la tunel. De aici s'au înapoiat pe jos, distanță de 2 km. până la podul gărei. Întâlnind pe șosea pe moș Niță Enache, suveranii s'au oprit și regina l-a întrebat: »Mai mergi la vânatoare moș Enache?« Acesta răspunde: »Sunt bătrân acum, și nu mai pot merge« la care regina îi spuse: că și regele e bătrân acum și nu mai merge; mai la vale întâlnind pe majorul Negru din marină, a vorbit cu d-sa și apoi s'au urcat în trăsura pomind la Sinaia. Regele avea o mină bună și veselă. O mulțime de copii strigând »ura«, regele zimbând zise părinților: »Acți e raiul copiilor«.

— **In atențiunea tinerimei.** Atragem atențiunea tinerimei univerzitare la concursul publicat pentru 4 stipendii, de 1000 c. din fundațiunea Trandafil. Din aceste stipendii 2 să vor conferi pentru univerzitari din arhidieceză, și câte unul pentru tineri din dieceza Aradului și Caransebeșului. Stipendiul e destinat pentru toate facultățile univerzitare, dar numai tineri cu calculi eminenți pot fi stipendiați, în urmare cei ce n'au atari testimonii să nu-și facă lucru zădarnic cu petiționarea.

— **Concurs.** In conformitate cu dispozițiunile normativului general pentru administrarea fondurilor și fundațiilor »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« și a deciziunii nr. 166 din ședința dela 14 și 15 August a. c. se publică concurs pentru »premiul Andrei Murășianu« de cor. 3000.

La concurs se va admite orice lucrare originală de cuprins literar, tipărită în Ungaria în decursul anilor 1905 și 1906, fie ea din sfera literaturii frumoase ori artistice, fie o colecțiune de literatură populară.

Concurenții vor avea să înainteze până la 31 Decembrie n. a. c. la biroul »Asociațiunii« în

salutăc u bucurie în leagănul dinastiei. »Noi suntem mândri de vizita fraților noștri, căci avem ocazie a-le spune că prin înțeleapta cărmuire a înțeleptului nostru Rege și prin vitejia armelor vitejilor noștri ostași, am câștigat independența. Acest înțelept rege gândește și simte ca și noi«. Închină în sănătatea Regelui.

Dr. T. Putici închină pentru prefectul Elefterescu.

Dl Petre Grădiștean, președintele Ligei printr'un avântat și simțitor discurs închină pentru Metropolitul Ioan Meșianu și pentru învățătorii.

Protopresbiterul Lucața închină în sănătatea comesenilor. Primarul, dl Manolescu închină în sănătatea bănaștenilor. Preotul Dimitrescu în sănătatea dlui primar Manolescu.

Profesorul dl Sever Secula, carele ne-a făcut atâta cinste prin bogăția darului vorbirilor sale, a toastat cu mult sentiment și entuziasm pentru brava armată română. Învățătorul Joandrea a închinat pentru corpul didactic din Reșat.

Dl Ioan Boeriu declamează o animată poezie dedicată învățătorilor bănașeni.

Dl Ioan Lunca, directorul școlii Carmen Sylva din Sinaia toastează pentru prosperarea școlii bănașene.

Dl Nae Dimitrescu cu o inimă caldă și frățească toastează în sănătatea preoților și a învățătorilor bănașeni.

Dl oficer Manuilă Todorescu, răspunzând profesorului Secula, toastează pentru bănașeni.

Dl Alexandru învățător a declamat o frumoasă poezie în onoarea învățătorilor bănașei, iar dl Silviu Traian de asemenea închinat pentru bănașeni.

La palatul Regal. La orele 2 o delegațiune compusă din domni: Dr. Traian Putici, Ghe-

Sibiu cinci exemplare ale lucrării lor. Decernarea premiului se va face în ședința plenară a secțiunilor științifice-literare, iar premiarea însăși în adunarea generală a »Asociațiunii« din anul viitor. Sibiu, în 1 Septembrie 1906. Președintele Asociațiunii: Iosif Sterca Șuluțu, m. p.

— **Ziarul »Gross-Oesterreich«**, care apare în fiecare Luni în Viena (redacția și administrația XX. Wasnergasse 35; abonamentul pe an 5 cor.), a publicat acuma în mai mulți numeri consecutivi articoli, cari se ocupă de starea naționalităților nemaghiare din Ungaria și de raportul între aceste și vrednicii urmași ai hunilor. Ziarul apără cu multă căldură interesele fraților români din Ungaria în contra șovinismului asupritorilor maghiari și apelează la forurile cele mai înalte, ca să facă odată dreptate și bieților Români. Recomandăm cu căldură acest ziar cetitorilor noștri.

— **Convocare.** Onorații membrii ai »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« de pe teritoriul desp. Abrud-Câmpeni, precum și binevoitorii acestei instituțiuni, sunt invitați a participa la adunarea cercuală, ce se va ține în 30 Septembrie n. a. c. la 11 ore a. m. în comuna Bistra, cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul general al comitetului cercual. 3. Raportul casarului și stabilirea bugetului pe 1907. 4. Raportul agenturilor comunale. 5. Alegerea unei comisii pentru agsiurarea de membri, încassarea taxelor și raportul acestei comisii. 6. Eventuale disertațiuni, ce se vor anunța conform §-lui din statute. 7. Eventuale propuneri, făcute în cadrul statutelor. 8. Închiderea adunării și verificarea procesului verbal. Pentru comitetul cercual a desp. dr. Basiliu Preda, direct. desp. Demetriu Goia, secret. desp.

— **»Nemzeti Állam«** e titlul unui nou ziar săptămânal ce apare în Budapesta. El de cuprins social și economic. In primul număr, apărut de curând, articolul de frunte e scris de preotul Hock János deputat.

— **Cum lucrează Grödel.** Privitor la chipul de a manevră al fraților Grödel, cât atâ în România cât și Ungaria, mai ales în părțile ardelene au acaparat teritorii mari de păduri, »Budapesti Napló« dela 13 Septembrie scrie:

»Pentru a pricepe situația, e de scris, că prin aceleași părți pe unde sunt pădurile fraților Grödel, are teritorii imense Götz, firmă austriacă și contele Mikes Armin. Intre pădurea lui Götz cu 4 milioane metri cubici lemne și pădurea lui Mikes Armin, cu 5 milioane metri cubici de lemne, este pădu-

Aproape la 2 ore noaptea am plecat spre București unde mâne-zi am mai cercetat orașul și splendida expoziție.

La Sinaia. Joi în 10 August la 8 și 40 am plecat spre Sinaia unde au sosit la 1:15 p. m. Muzica militară intona »Marșul național« Venerabilul președinte al Ligei dl Petre Grădișteanu ne-a salută cu dragoste și entuziasm de nedescris, la care protopopul dr. Putici a răspuns foarte emoționat; dl Nae Dimitrescu, ca reprezentant al ministerului cultelor prezentă în escurzionști floarea Bănățului și da expresiune bucuriei că România i-a primit ca pe niște demni eroi ai românizmului.

In sf. Mănăstire. Starețul Nifon a servit un scurt Te Deum și ne-a salută cu însuflețire. Protopopul dr. Putici aduce laudă păr. cerescă ne-a ajutat să străbatem libera Românie dela un colț până la celalalt. Bănășeni sub conducerea învățătorului I. Roșu au cântat »Cuvine-se cu adevărat«.

Banchetul. Sala a fost splendid decorată. La intrare în curte, pe frontispiciul arcului era inscripția »Bine a-ți venit iubii oaspeți bănașeni, apostolii neamului românesc«.

La eșire: »Dumnezeu cu voi!«

În sală — în front: »Patrie limbă credință«. În dreapta: »Unire în simțire«. În stânga: »Unire în cuget« »Sus fruntea și inimile!« La eșire: »Dumnezeule, ia în paza ta pe frații noștri!« Lângă fărfașia fie-cărui oaspe era un buchet de flori și o cocardă tricoloră cu inscripție pa pandlici »Oaspeților Bănășeni — Sinaia 10 August 1906«.

Toasturile. Cel dintâi a vorbit prefectul județului Prahova, dl Luca Elefterescu, carele ne

rasim Sirbu și Ioan Pinciu protopresbiteri și Iuliu Vuia, Vasiliu Bugoiu și Damian Sebeșanu fost primită în audiență de către Maiestatea Sa Regele Carol în Castelul Peleş. Timp de jumătate oră și 10 minute Maiestatea Sa s'a întreținut vorbind cu fie-care membru. S'a interesat special de starea religioasă morală a poporului nostru »Catechisează preoții în școale?« a fost clasică întrebare a Maiestății Sale.

După masă, toți oaspeții am venit spre Peleş. Nobila mamă a rănișilor, Regina poetă s'a ivit pe balcon și a invitat bănașeni să vie în castel. După ce am vizitat interiorul mărețului Peleş, am ieșit pe partea opusă, unde pe o terasă s'au Maiestățile Lor. Grațioasa Regina ne întimpină cu dragoste zicând »Bine a-ți venit dragii mei... frații noștri!«

Spre 7 ore am fost conduși cu muzica militară la gară, în mijlocul călduroaselor aclamațiuni ale publicului, cari s'au repetat și în Bușteni și Predeal.

Despărțirea de frați. Pe cât de veselă n'a fost întâlnirea la Virciorova, pe atât de dureroasă și amară ni-a fost despărțirea la Predeal.

Dl Nae Dimitrescu, șef de secție în minister, mentorul acestei excursii, sufletul nobil, inimă caldă românească, carele n'a cruțat jertfe bănașii, muncă și ostenețe, ca să ne causeze niște momente dulci în greul vieții noastre de martiri ai neamului, s'a despărțit de noi.

Era moment greu pentru noi. Lacrămile noastre adevărate emoția sufletului nostru.

Dl Dimitrescu cu voce înecată de durere ia adio dela noi și ne urează sosire bună la veștele noastre. Nestârșite urale înecate de lacrimi

cu 2 milioane metri cubici a fraților Grödel. Aceștia, se înțelege, aveau interes să împedecă în răspundere exploatarea celorlalte 2 păduri.

Pentru acel nobil scop li s'a oferit prilej splendid, nu de mult. Pentru a-și valoră și exalta și mai bine pădurea, Mikes a făcut linie ferată unică; linia asta avea să transpoarte jos cât mai multe materialul lucrat din pădure. Contele Mikes Armin a comandat linia ferată funiculară la firma Kaiser din Kassel, care s'a și apucat îndată de lucru.

Au intrat însă atunci în activitate frații Grödel. Urmarea intervenției lor a fost că firma Kaiser a tot amânat lucrările, îndeosebi cele de trasament și când, în sfârșit totul a fost gata, sub deosebite prețuri a amânat să predea lucrările. Contele Mikes Armin a fost silit să ceară ca tribunalul din Kézdivásárhely să orânduiască masa curator pentru a-și folosi trenul propriu.

Și aici intervin Polonyeștii, cari în afacerea pădurilor nu se amestecă. În afacerile ardelenice Polonye și-a avut de reprezentat pe avocatul Sebess Dénes. Ei bine: Polonye Géza deputatul dietal, prin intervenția lui Sebess Dénes a reușit ca Tabla din Vásárhely să nimicească hotărârea tribunalului privitoare la masa-curator.

Asta contelui Mikes i-a făcut pagubă mare, fraților Grödel însă folos. Ceeace se înțelege, nu înseamnă că s'ar fi intervenit în afacerea pădurilor. Nu, în afacerea pădurilor ei într'adevăr nu s'au amestecat...

Unde este însă legătura între Kaiser și Grödel?

Apoi există. Intr'asta Polonye ajunge adică ministru iar pe încredințatul său din Ardeal, pe Sebess, l'a numit jude la Tabla și l'a însărcinat de dreptul pe el cu conducerea noii secții ce a înființat în minister pentru afacerile pădurilor ardelenice.

După numirea sa de jude, Sebess a fost mai de multe ori la cancelaria centrală din Budapesta a fraților Grödel. N'a intrat însă pe poarta mare, ci prin dos.

În fața unor asemenea acuze presa oficială tăce?

— **O întâmplare hazlie.** «Figaro» din Paris, are o bună anecdotă despre Balzac. Blanche medicul de alienați, care stă în capul unui mare sanatoriu, într-o zi invită pe toți medicii de alienați din Franța, ca să viziteze sanatoriul. După vizită se dădu un mare banchet, la cari au fost invitați oficios și câți-va bolnavi, cu a căror vindecare se lăuda Dr. Blanche. Era de față și Balzac, prietenul directorului. Totul a decurs în cea mai mare ordine. Ei, nebunii se purtau foarte cuminte, luară parte cu vivacitate la conversație și se purtau atât de gentil, încât medicii nu se pu-

te din piepturi îndurerate, răspund nobilului frate.

În aceeași presbiterul președinte al Reuniunii dl dr. T. Putici prin cuvinte de vie recunoștință prezentă dlui N. Dimitrescu un frumos album cu o dedicație și cu semnăturile escurzionistilor, rugându-l să primească ca semn al iubirii și recunoștinței noastre. Când conductorul strigă «Măreț», ochii ni se umplură de lacrimi, visul dulce al zilelor de veselie dispăruse și soarta ne-a readat realității crude. Urcând lume în tren mi-am acoperit fața înecată în lacrimi.

La Brașov. Erau 9.14 seara când am sosit la Brașov, unde brava noastră tinerime ne-a întâmpinat și plasat pe la hotele și particulari.

În gara Brașovului vice-prezidentul reuniunii dl Iuliu Vuia accentuând meritele prezidentului Putici pentru escurzie, îi predă în numele escurzionistilor o tabacheră de argint cu inscripția «Reun. învățătorilor bănațeni Timișoara», pe dos «București 1906».

Prezidentul a mulțumit foarte emoționat și s'a despărțit de escurzionisti, dintre cari o parte s'a întorsat peste Sibiu să vadă monumentala catedrală, iar o parte a plecat spre casă.

Neuitată fie amintirea dulce a acestor senine momente.

teau miră destul. Perla mesei era însă Balzac care a cucerit masa întreagă prin spiritul lui. Cu asemenea ocazii, Balzac era agitat, și vinul încă îi mai deslegase limba. După miezul nopții, unui dintre oaspeți se despărți de Blanche, făcându-i complimente pentru seara răușită. «Te felicit mai ales pentru rezultatul fenomenal al științei d-tale medicale, dle coleg», zise oaspele. «Ne-ai prezentat bărbați, nici cel mai eșpert om de știință n'ar veni la idea că are a face cu un fost alienat. Dar după părerea mea pe unul dintre bolnavi tot n'ar fi trebuit să-l lași încă liber, căci după părerea mea, mintea lui încă nu e normală». Înțeleg pe băiatul gras, agitat, care a șezut lângă d-ta. Iar acel agitat nu era altul, decât Balzac, renumitul romancier francez.

— **Petrecerea din Soborșin.** Ni se scrie: Vreme îndelungată s'a fost sălășluit nepăsarea în sinul Românilor de pe latura dreaptă a Murășului, căci cuprinși de o amorțeală, păreau a se uita de ce e frumos și înălțător, suferind de boala urită a scepticismului. E drept, a fost un mare rău, ce a făcut să stagneze lucrarea idealistă, lipsa tinerimei, lipsa de personalități cu interes și ambiție, apoi mulțimea de oameni orbiți de prejudeții, cu cari nu se poate interpreta o lucrare pentru înaintarea pe calea binelui nostru.

Dar dacă e adevărat că aparința unor oameni distinși pot să stimuleze dorul de muncă și să influențeze asupra societății, și să pornească un curent sănătos, apoi aceasta să poate vedea și din efectul aparinții distinsului și înălțătorului nostru bărbat, Magnificului domn Vasile Goldiș, deputat dietal, a cărui aparință în fruntea noastră comună Soborșin, a dat curagiu inteligenței române de aici de a arangia în favorul școlii gr-or. române, din incidentul dării de seamă o frumoasă petrecere curat românească.

S'a făcut din nou începutul și inteligența din jur afară de puține excepții au participat întreagă. Ba mulți cari au fost împedecați, au răspuns la invitația ce li-s'a trimis cu obolul lor, pentru edificarea celei mai sublime instituțiuni, a școlii noastre.

Arangiatorii s'au îngrijit să ducă toți oaspeții amintiri plăcute, așa că nu-i poate părea rău nimărui că s'a ostenit până la Soborșin. Îndeosebi iubitul nostru deputat și doamna, apoi Reverendisimul domn Procopie Givulescu cu o rară ospitalitate și amicalitate au lucrat, ca toți să se afle bine, ceea-ce nici n'a lipsit, dovedind toți că nutresc o nespusă simpatie față de dinșii. Au ridicat mult animația și prezența însoțitorilor Domnului deputat, a drului A. Iancu și drului Lascu, care a venit să ne aducă salutarea frățască a fraților din Bihor.

Nu ne puteam în destul desfătă în frumoasa cunună de dame și domnișoare, printre cari câteva erau costumate național. Nici nu încpea doială că toate au fost stăpânite de gândurile cele însuflețitoare, pe cari la noi așa rar au avut ocaziunea a și-le procura. Nu voesc a inzista pe lângă aceea, că cine a fost regina petrecerii, toate au fost dragălașe și frumoase, cum sunt românuțele adevărate, jucând până în zori de ziuă.

Să nu fie cu supărare, dar fiind cununa damelor prea mare, n'am putut număra toți trandafirii, și așa înșirarea lor, o las pentru un numărător mai bun.

Pe lângă acest succes moral și în privința materială petrecerea noastră a succes peste așteptate. Au binevoit a suprasolvi:

Ilustritatea sa contele Hunyady Károly 50 cor., Magnificența Sa Vasile Goldiș 50 cor., Magnificența Sa Alexandru Mocsonyi 20 cor., Dl Dr. A. Brădean 4 cor., dl Damaschin Medrea 4 cor., domnii: Dr. A. Jancu, I. Despa, familia Leșnicann, Iosif Ognean, Vasilie Neiculescu și Nica Savu câte 2 cor., Dimitrie Maci, Zenoviu Hodiș, Iustin Bojescu, Ioan Covaci, Ioan A. Musca, Eugen Moț, Virgil Popovici, Alexandru Țieran și G. Moldovan câte 1 cor.

Primească acești marinimoși domni și pe această cale călduroasele noastre mulțămiri.

Au intrat 307 cor. din care detragându-se spesele, a rămas venit curat 132 cor. 65 fil., care sumă sumă s'a și dat destinațiunii.

Nu pot întrelăsa a aduce mulțămire universitarilor Hădan, Muntean și Moț, apoi tinerimei teologice, cari au contribuit mult la succesul moral al acestei petreceri.

Soborșin, la 8 Sept. 1906.

Virgil Popovici,
paroch.

— **Concurs.** Adunarea generală cercuală a despărțământului Abrud-Câmpeni, al «Asociațiunii», ținută în anul 1905, în scopul promovării pomăriiului, a statorit un premiu de 40 cor., pentru cel mai bun cultivatoriu de pomi pe teritoriul acestui desp.

Pentru conferarea acestui premiu se escrie concurs.

Cel, care ar voi să fie socotit la distribuirea acestui premiu, are a se anunța în scris subsemnatului birou până în 1 Iunie n., 1907, având a indica totodată numărul și soiul pomilor cultivați.

Câmpeni, 1 Septembrie 1906.

Pentru desp. Abrud-Câmpeni al «Asociațiunii». Dr. Basiliu Preda, director. Demetriu Goia, secretar.

— **Rutenizare cu forța!** «Gazeta Bucovinei» scrie: De zece ani de zile umblă și se roagă locuitorii români din satul Ipotești de lângă Suceavă, ca să li-se deo o școală românească. Și de zece ani de zile începând cu era de tristă memorie a căpitanilor Duzinkiewicz, Rottenburg, Patak și Zierhoffer, vestiți pentru marea lor «dragoste» de români, Ipoteștenii nu numai că n'au fost ascultați în plângerile lor drepte și sfinte, dar au avut de îndurat multe șicane, a căror culme a fost înființarea contra voinței poporului a unei școli rusești, în care nu se aude cuvânt românesc.

Văzând ei că oblăduirea în loc să le asculte dorințele și să le îplinească, le dă drept răspuns o școală, în care bieții români sunt pedepsiți la uitarea limbei materne și la rutenizare: au înființat la începutul lui Iulie a. c. o școală românească privată, pe care au frecventat-o, fără deosebire de sex, toți copiii satului.

Cu începutul anului acestuia școlar n'a trimis nici un sătean copilul său la institutul i. r. de rutenizare. Urmarea a fost, că prefectura Sucevană a dispus închiderea cu forța a școlii românești.

Prin acest fapt copiii români rămân pe drumuri, căci nu vor să cerceteze școala rutenă, iar pe cea românească, n'o primesc, cu toate cererile în scris și în persoană, cu toate deputațiile la Suceava și Cernăuț.

Are dl president al țării știre despre aceasta stare nemai auzită? Va putea el să ia răspunderea urmărilor, pe cari subalternii săi nu vor să le prevadă, crezând că un sat întreg poate fi înfricat cu pedepse și cu jandarmi?

Rugăm anchetarea imediată a cazului de tot trist și împlinirea dorințelor poporului din Ipotești.

— **Statistica atentatelor.** Petersburg, 15 Septembrie. După statistica ziarului rusesc «Voci adevărate», dela mijlocul lui Iulie a. c. și până la finea acestei luni, s'au întâmplat nu mai puțin decât 143 atentate dintre cari 12 n'au succes. Prin incidentul atacurilor 65 de oameni și-au pierdut viața, iar 66 au fost răniți. Dela sfârșitul acestei luni au fost 470 de atentate, dintre cari 26 n'au succes. Din cauza acestor atentate au murit 179 de oameni, 265 au fost răniți. În cele 2 săptămâni din urmă ale lunii Iulie au fost 115 jafuri, dintre cari 88 n'au succes, iar în 30 de cazuri s'au furat 151.319 ruble; în 78 de cazuri nu se poate stabili suma furată. Iar în cele două săptămâni din urmă ale lunii August, furturile s'au urcat la 164 de cazuri și dintre acestea n'au reușit 3. În 96 de cazuri s'au furat 340.893 ruble, iar în 54 de cazuri nu se poate stabili suma furată.

Iconostase noi, precum și renovări după specialitate Schmidt János, se execută cu cea mai mare conștiințiozitate la zidarul de biserică

← Budapesta →

IX. Soroksári utca 40.
Fondată la anul 1888.

— **Herbert Spencer și preoțimea engleză.** Elevii marelui filozof englez, nu demult s'au adresat către vicariul mănăstirii din Westminster, ca să ridice un monument în memoria marelui filozof, în biserică, care e un panteon al englezilor. Prelatul a refuzat această cerere. A declarat că percepțiile filozofice ale lui Spenser sunt în contradicție cu cele bisericesti. »Daily Chronicle«, marele ziar din Londra, a pornit mare mișcare, pentru a scoate din vigoare hotărârea preoților. Căci — zice ziarul în articolul de fond scris cu multă însuflețire — nu se poate eschide Herbert Spencer de acolo unde au avut loc osemintele lui Darwin și Irving.

— **Caz de moarte.** Primită tristă știre, că părintele George Pepa din Domașnia, tatăl Prea onor. domn protopresbiter Ioan Pepa din Buziaș, în urma unui accident, a răposat în Domnul Vineri în 1 Septembrie a. c.

Din partea familiei se comunică această tristă întâmplare prin următorul anunț funebru:

Subscriși cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcuților că mult iubitul și neuitatul nostru tată resp. frate, cumnat și ta-ă-moș George Pepa paroch și asesor consistorial, în etate de 70 ani și în al 46-lea an al preoției a trecut la cele eterne Vineri în 1/14 Septembrie 1906. Rămășițele pământești ale decedatului se vor depune spre vecinica odihnă Duminică în 3/16 Septembrie la ora 1 d. a. în cimitierul gr. or. rom. din Domașnia.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Domașnia, în 2/15 Septembrie 1906.

— **In exclusiva magazină a fabricii de pâniuri au sosit noutățile de toamnă.** O întregă uniformă de haine bărbătești 3 metri pânură de lână fl. 3.90, 4.45, 5.40, 6.60, 7.95.

In provință trimitem mustre. Pentru un pardeziu ori palton 2.20 cmt. fl. 6.60—7.50.

Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă rămășițe. Cu stimă: **Leichner és Fleischer** magazinul fabricii de pâniuri în Arad, Szabadságtér 17.

— **Nefericire.** Pentru cine e rob cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuște foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

Poșta Redacției.

Timișoara. Nu ne putem ocupa cu cele cuprinse în fișuica respectivă. Puteți și d-voastră să ignorați scrisorile unor astfel de puțin prețuite foi, ori dacă țineți să desmințiți neadevărurile ce scrie, să adresați acolo desmințirea.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 15 Septembrie

INCHEEREA LA 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7.17—7.18
Secară pe Octomvrie	6.10—6.11
Orz pe Octomvrie	6.57—6.58
Cucuruz pe Iulie	6.63—6.64
Cucuruz pe 1907	4.95—4.96
Grâu pe Aprilie 1907	7.47—7.48

INCHEEREA LA 5 ORE :

Grâu pe Octomvrie 1906	7.14—7.15
Grâu pe Aprilie 1907	7.45—7.46
Secară pe Octomvrie	6.11—6.12
Ovăs pe Octomvrie	6.40—6.41
Cucuruz pe Iulie	6.49—6.50
Cucuruz pe 1907	4.96—4.97

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei

părechea peste 260 klgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 klgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

A V I S.

Dela 1 Octomvrie a. c., un tânăr român, vărsat în afacerile notariale, află aplicare ca scrietor la subscrișul, pe lângă un salariu anual de 800 cor. și cuartir. Cei cu examen notarial sunt preferiți. Praca de până acum a se dovedi.

Mondorlak,
up. Glogovác.

Valeriu Milovan,
notar cercual.

A N U N Ţ.

La școala Centrală de Agricultură București este vacant un post de Lăptar. — Șef plătit cu 120 lei lunar, locuință, încălzit și luminat.

Se cere ca solicitatorul să aibă cunoștinți complete în ale lăptăritului și să știe fabrica singur brânzeturi din lapte de vacă și de oi. Flăcău sau văduv se preferă.

Ofertele se primesc la Direcțiunea școlii Centrale de Agricultură dela Herăstrău-București (România.)

Edict de vânzare.

Se aduce la cunoștința on. public, că o parte a pădurei foștilor coloni din Streza-Cârțișoara, comitatul Făgărașului în estindere de 181.3 jug. cat., — care teritor cu concesiunea Inaltului Ministru de agricultură nr. 10563—1—4 din 1900 este destinat spre pășunat, în urma răirii, — lemnele de fag folosibile spre foc, se vor da în licitațiune publică în 23 Septembrie 1906 st. n. la orele 11 a. m. în cancelaria comunală din Streza-Cârțișoara.

Licitarea va fi cu grai viu și pe lângă oferte în scris.

Ofertele alcătuite după formă, se primesc până la începerea licitațiunii, fiind scrise pe o coală de hârtie întregă, provăzute cu timbru de 1 cor., iar suma plus oferată să fie scrisă atât cu cifre cât și cu litere marcante, provăzute fiind cu clausulă, că licitantul cunoaște bine condițiunile de licitare și că se supune întru toate lor.

Oferte după începerea licitațiunii nu se vor primi la nici un caz.

Ofertele au să conțină, ca vadium suma mai jos statorită, în bani gata sau în hârtii de valoare.

Lemnele puse spre vânzare sunt prețuite în 5928 m³.

Prețul strigării este de 11856 cor. sub care preț lemnele nu se vor vinde la nici un caz.

Licitanții au să depună 10% dela prețul strigării — sau 1185 cor. 60 fil., vadium la mâna președintelui composesoratului.

Condițiunile de licitare, de preț și de contract se pot vedea din partea doritorilor de a licita 1) în cancelaria comunală din Streza-

Cârțișoara, 2) în cancelaria oficiului prexial din Arpașul-inferior, și 3) în cancelaria oficiului silvanal al cercului Arpașul-inferior în Făgăraș, între orele oficioase.

Streza-Cârțișoara, în 28 Aug. 1906.

Trandafir Dragomir,
președint. foștilor coloni din
Streza-Cârțișoara.

Ilie Jurca,
notar al foștilor coloni din
Streza-Cârțișoara.

Loc deschis.

Am onoare a aduce la cunoștința on. ratului public, că începând din 1 Septembrie a anului curinte am

cumpărat atelierul de fotografie a lui Klapok Alajos,

din palatul minoriților, Strada Weitzer Nr. 2 și acolo sub conducerea bărbatului meu deschide atelier de pictat și fotografie corăspunzător cerințelor moderne

Cu deosebită stimă

Balassa (Blaschka) Ernő

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra beuturii lui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beătură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beătură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL

(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Cel mai sigur medicament contra tusei, răcelei și răgușii

zăharul lui RETHY

— ce se capătă în ori care farmacie. —

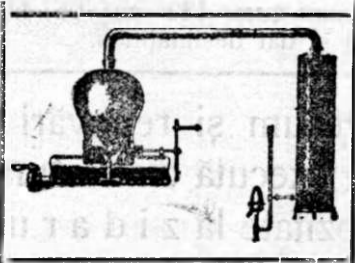
Prețul unui borcan 60 fl. Să se ceară numai zahărul Rethy. Cinci flacoane trimite pentru 3 cor. cu porto cu

Pregătitorul RETHY BELA farmacist, Békéscsaba.

Nagy Pál,

măestru căldărar în Budapesta

●●● V. Váczi-ut, nr. 64. ●●●

Căldări și recuzite de aramă roșie pentru ferberea spirtului, cognac, licher, comină și drojde.

Pregătirea verigelor (catene) de fer. Mare magazin stabilit pentru aranjamente de băi (scalde). Aranjază și provăzute cu cele trebuincioase tot felul de fabrici. Vase de aramă pentru hoteluri și restaurante; pentru ferbere de cafea; căldări pentru spălat și pentru vatra focului (sparchet) în cuină. Raporturi și cinctură cu prețuri foarte moderate

Nou Atelier de modă pentru pălării de dame

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că am deschis

Atelier de modă pentru pălării de dame

în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebessy), care va corespunde timpului și gustului modern și tuturor pretenziunilor de azi.

Magazinul atelierului meu, se păstrează în permanent cele mai frumoase modele esite dela cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de doliu. — Străformări și alte lucruri în toată această specialitate, se execută punctual și cu prețuri moderate.

Comandele din provincă le execut cu cea mai mare promptitudine.

Se roagă de partinire.

AMTMANN ANNA

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 2.

CIMBALMĂ

Se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta

Școala de cimbală, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cimbală și de muzice

M. A. K. 6 (casa proprie.)

Raderea de prisos!

Cine voeste se economisească banii, cine voeste se cruțe timpul, cine nu voeste se fie espus la vre-o boală de piele, acela se rade

cu „RASOL“

sănătos! plăcut! ieftin!

Un kilogram cu căre se poate rade de 30 de ori, 2-40 Cor. In provincie 3. Cor. plătindu-se înainte, se trimite gratuit, Cu mandat postal mai seunp cu 20 fil. Pregătește și trimite

„RASOL“ Vegyipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

— Vánzatorilor dá concessiune. —

Cel mai bun mijloc pentru stărpirea părului

„RASOLIN“-ul
foarte recomandat damelor,

Prețul unui borcan 2 Cor. in provincie 2-50 Cor., pe lângă trimiterea sumei, franco cu mandat postal e mai scump cu 20 fil. Unii o o o o cul pregătitor o o o o

„RASOL“ Vegyipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Magazin: Farm. Török József, Király-u. 12
Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

Pene

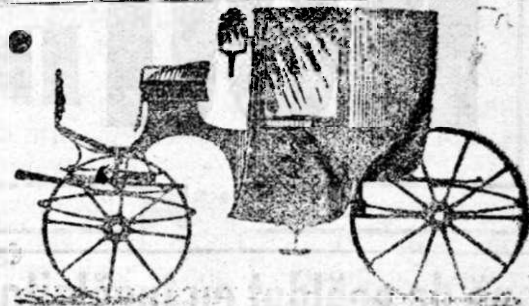
ieftine de
paf de
BOHEMIA

5 kgr. de pene noi cor. 9-60
calitate mai bună 12 cor.; pihe albe fine sfășiate
cor. 18-24. albe ca zăpada, fine ca pihele, sfășiate
30-36 cor. Comandele se fac franco și cu rambursă. Comandele se primesc napoi pentru altele ori se rambursează banii.

Benedikt Sackel, Lobes — Nro. 3.40

Posta PILSEN, BOHEMIA (Böhmen).

● In mai multe expoziții premiat cu primele premii. ●

Nrul telef. 439.

Prima fabrică de căruțe de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4.
(Urmarea străzii Maros)

Magazin mare permanent din diferite
caruță noi domnești.

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte
avantajoase

căruțe folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, săni, etc. etc.) ... ..

Catalog ilustrat în cinstă și fără porto.

Văzutul cel mai puternic

se poate avea numai cu ajutorul

sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca perfectă, care se poate cumpăra în cadre deosebite și după o cercetare conștientioasă cu prețurile cele mai ieftine la firma

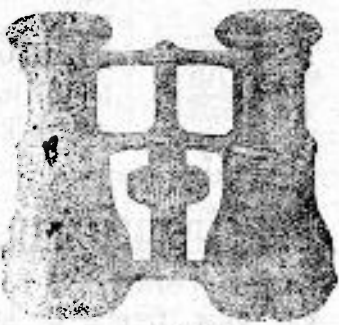
Hahn és Löbl

Telefon 149.

in Lugoj.

Telefon 149.

Comandele cu posta se efectuesc precis și prompt.

Cataloage de gramofon gratis și franco.

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că am cumpărat

negustoria de ghete

din loc Strada Forray a lui Végh Gyula, care o voi conduce eu insumi.

Timpul mai îndelungat petrecut în bransa aceasta mă face să cred, că voi servi P. T. public atât în lucrări nouă, câtși în reparaturi foarte bune și cu prețuri moderate.

Recomandându-mă atenției P. T. public, așteptând comandele prețioase sunt cu deplin respect

H A I S E R G Y Ö R G Y

pantofar

ARAD, Forray-utea.

Pumpă cu lanț „Victoria“

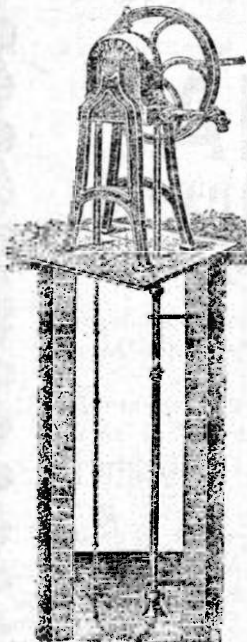
este cea mai perfectă pompă cu lanț.

Se poate folosi până în afunzime de 20 metri.

Teve de aramă țincuită cu lanț

la dorință cu astupuș capac, precum arată figura.

Mănată de un om
dă 5000 litre de apă
într'o oară.

	Cu copac	Fără copac
	cor.	cor.
Prețul unui aparat pentru afunzime de 3 mtri	140.-	160.-
» » » 4 »	155.-	175.-
» » » 5 »	170.-	190.-
» » » 6 »	185.-	205.-
» » » 7 »	200.-	220.-
» » » 8 »	215.-	235.-
» » » 9 »	230.-	250.-
» » » 10 »	245.-	265.-
» » » 11 »	260.-	280.-
» » » 12 »	275.-	295.-
» » » 13 »	290.-	310.-
» » » 14 »	305.-	325.-
» » » 15 »	320.-	340.-

De vândut la

GYÖZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

specialiști de pompe și smărcuri

BUDAPEST, V., Báró Aczél-u. 3, lângă Vígyszinház imediat.

Mare magazin de specialități din Paris.

Mare magazin de specialități din Paris.

Aduc la cunoștința On. public, că

am deschis mare deposit

de instrumente medicale, legători, pentru vătămări, fâșii de legat pânțele, suspenzorii, precum și artici optiei, ca: ocheanuri pentru teatru și tabere .. .. militare și tot felul de ochielari .. ..

În ARAD, piața Andrássy Nr. 22.

Se roagă pentru binevoitorul sprijin cu stimă:

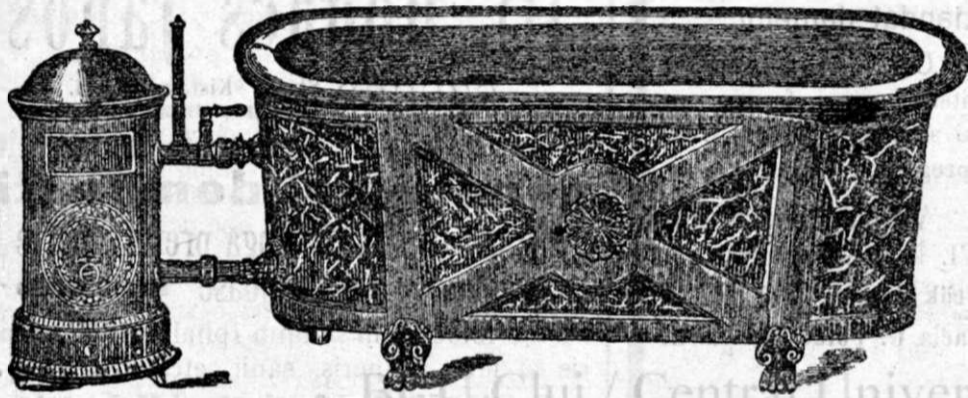
Deutsch Mihály.

Mare magazin de specialități din Paris.

Vană de scăldat cu încălzitoare

cu cuptor ce încălzește jur împrejur dela 50 cor. în sus.

Asortiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârinate, vane de șezut, vane pentru copii, etc. Primesc instalare de apaducte, de closete engleze și de pompe.

LEFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr
Preț-curent gratuit și franco.

Deschidere de ospătărie și berărie.

Am onoare a aduce la cunoștința Onor. public, că am luat în primire

BERĂRIA

cu firma: a „NAGY PIPÁ“-hoz
din strada Salacz nr. 6

și am străformat și aranjat-o după recerintele moderne de azi, și astfel o recomand și pun la dispoziția Onor. public.

Experiențele câștigate pe terenul acesta de ani de zile, precum și împrejurarea că la mine se vor servi cele mai bune și curate mâncări și beuturi, mă îndreptătesc a spera, că voi abține cea mai perfectă îndestulare și mulțumire a Onor. public, și cred, că această localitate străformată pentru comoditatea și distragerea Onor. public, va atrage cât mai mulți ceretători.

Deschiderea s'a făcut serbătorește în 19 l.c.

Recomandându-mă Onor. public, semnez

cu toată stima:

CSEH HUGÓ
ospătar.

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de ciment, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Hona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de ciment în toată mărimea pentru traverze, poduri și canale; mai departe șghiaburi (vălai) de ciment de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de piatră artificială, ciment și imitație de marmură, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de ciment simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe corpișuri à la Erenit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Ciment-portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

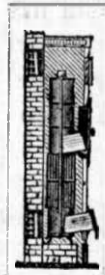
La dorință servește cu planuri și preliminaru.

Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui

KOCH JENŐ

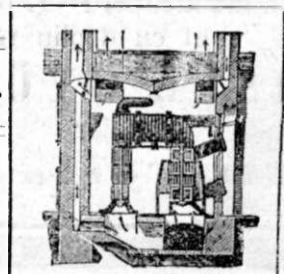
Budapest, V., Balthory-utca 9.

Primește aranjamente pentru încălzirea cu aer a castelelor, caselor de familie, biserici, teatre, hoteluri etc

Telefon 8-69.

Catalog despre cuptoare Meidinger la dorință trimit gratuit.

Telefon 8-69.

Planuri pentru aranjamente de încălzire din centru se fac gratuit.